

бива да сече, защото ще го сполети беда. По различно време му се принася курбан (Мицева 1994: 13-14, 55, 118).

Трудно е да се открият назад във времето корените на този дух, но вярата съществува и днес. Попитани от кога го знаят, повечето респонденти (на възраст 60-80 г.) отговарят: „Ами, така го знам“. Единствено в Петрово бе посочена сравнително по-точна датировка за къщичката на „бобата“ – тя е там от последните десетилетия на XIX век. Конкретни са годините, които определят крайната дата на практикуването на култа. В периода от средата на 50-те до средата на 70-те год. на XX век е предприето масовото им разрушаване. Всички казват, че това става по нареждане на партийния секретар или кмета. И това е обяснимо, имайки предвид водената политика на властващата БКП за атеистично възпитание, от една страна, а от друга – засиленият процес на насилствена културна асимилация на етноса. Във всяко от населените места разрушаването на „бобата“ е свързано със страх от проклетие, последващо наказание на виновника и родата му, масово недоволство сред циганите от неправомерния, според техните разбирания акт. В Чирпан и с. Петрово, въпреки нареждането на партийния секретар, никой не иска да събори къщичката. В Чирпан в началото на 70-те год. това извършват милиционери, в резултат на което местният им отговорник получава инсулт и въпреки потърсената помощ от ходжа едната му ръка остава парализирана (Пампоров 2006: 320). В Петрово в средата на 50-те год. неприятната задача извършва синът на стопанина – след няколко месеца тежко се разболява жена му. В кратък период от време болести и смърт сполетяват и други членове на голямото семейство, живещо в района на „бобата“ „Някак си станало едно нещо, сякаш нещо ги секяса“ (ж., р. 1934 г.). Подобна е и съдбата на човека, който по нареждане на кмета, запалва и събаря текето в Ново село. 40 дена след този акт изгаря новопостроената му къща (м., 73 г.).

В тези случаи, а и в подобни познати в други райони на страната (с. Йоаким Груево, с. Костиево, с. Болярци, Пловдивско (Пампоров 2006: 320), поведението на „бобата“ е като това на таласъма – действа само в определен периметър. А историите, свързани с разрушаване на къщичките, повтарят в близък план последствията от нарушаване на свещено за алианите място.

„Хорохане“ рома от Старозагорско изразяват почитта си към „бобата“ и по време на „циганските сборове“ (Иванова 2000: 59). Те се провеждат до средата на 70-те год. на XX в. и след това са забранени от властта. Ка-

* секяса – разболява се, „строшана“ си здравето – така го обяснява респондентката